

Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság

1.Bhar.182/2023/7.

A Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság Budapesten, a 2023. év november hó 23. napján megtartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A személyi szabadság megsértésének büntette miatt Terhelt1 és társa ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 20.Bf.10.290/2022/9. számú ítéletét Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. r. vádlott tekintetében helybenhagyja.

A végzés ellen további fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s:

[1] A Budai Központi Kerületi Bíróság a 2022. év május hó 27. napján kihirdetett 8.B.279/2022/15. számú ítéletével Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. r. vádlottat az ellenük a Btk. 194.§ (1) bekezdése szerinti személyi szabadság megsértésének büntette miatt emelt vád alól a Be. 566.§ (1) bekezdés a) pontja alapján - bűncselekmény hiányában - felmentette.

[2] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a tárgyaláson jelen volt ügyész a vádlottak terhére, bűnösségük megállapítása és velük szemben intézkedés, próbára bocsátás alkalmazása érdekében jelentett be fellebbezést. A vádlottak és védőjük az elsőfokú ítéletet tudomásul vették.

[3] A fellebbezést a másodfokon eljáró Fővárosi Főügyészség változatlanul fenntartotta.

[4] A fellebbezés folytán eljáró Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2023. év március hó 9. napján kihirdetett 20.Bf.10.290/2022/9. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta.

[5] Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. r. vádlottat bűnösnek mondta ki a Btk. 194. § (1) bekezdésébe ütköző társtettesként elkövetett személyi szabadság megsértésének büntetében. Ezért az I. r. vádlottat megrovásban részesítette, a II. r. vádlottat pedig 1 évre próbára bocsátotta.

[6] A határozatot az ügyész mindkét vádlott vonatkozásában tudomásul vette.

[7] A határozat ellen Terhelt2 II. r. vádlott és a két vádlott meghatalmazott védője jelentett be fellebbezést.

[8] Terhelt2 II. r. vádlott fellebbezését a Be. 615. § (1) bekezdésére, a (2) bekezdés a) pontjára, illetve a (3) bekezdés a) pontjára alapította, így a jogorvoslati kérelem tartalma szerint a másodfokú bíróság bűnösséget megállapító rendelkezését támadta. A fellebbezés indokolásában a II. r. vádlott a gyermekelhelyezési és a büntetőügyben eljáró hatóságok munkáját bírálta. Kifogásolta, hogy az ügyben általuk becsatolt videófelvételt a hatóságok nem tekintették meg, nem vették figyelembe, amely pedig a sértett állításait cáfolta volna. Állítása szerint az ügyben eljáró ügyészek és bírók arra törekedtek, hogy őket jogtalanul elítéljék.

[9] A vádlottak védője a másodfokú bíróság ellentétes döntése miatt elsősorban felmentésért jelentett be fellebbezést. Másodsorban sérelmezte az ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálatból eredő, a Be. 583. § (3) bekezdésében meghatározott rendelkezést és az indokolást is, vagyis fellebbezése enyhítést is célzott.

[10] A védő indítványozta, hogy az ítéltábla a Be. 619. § (1) és (3) bekezdésére figyelemmel a másodfokú ítéletet bírálja felül, a tényállást egészítse ki, illetve helyesbítse. Ennek keretében vegye figyelembe, hogy a másodfokú bíróság tévesen állapította meg a történeti tényállást, mivel nem vette figyelembe az egyetlen egzakt bizonyítékot, a videófelvételt, és ezzel ellentétesen a sértett vallomására és a rendőri jelentésben foglaltakra alapította a tényállását.

[11] Valójában a vádlottak csak azt követően állták el a kapubejáratot, amikor a sértett elütötte Terhelt2 II. r. vádlottat a gépkocsijával, majd az autójával visszatolatott az ingatlanára. A sértett kizárólag az elütés után közölte, hogy el kíván menni, mert dolga van. De ekkor már a súlyos testi sértés kísérlete megvalósult, így a vádlottak megalapozottan vélhették, hogy jogszerűen járnak el akkor, amikor az elkövetőt a helyszínen visszatartják a rendőrség kikerkezéséig. A másodfokú bíróság nem vette figyelembe a Btk. 15. § d) pontja szerinti tévedést, mint büntethetőséget kizáró okot. A Btk. 20. § (1) és (2) bekezdése alapján nem lett volna helye a bűnösség megállapításának figyelemmel a Btk. 24. §-ában foglaltakra.

[12] A védő részletes írásbeli fellebbezésében ismételten hivatkozott arra, hogy az eljárás során sem a vádhatóság, sem az ügyben eljáró első- és másodfokú bíróság nem vette figyelembe az egyetlen objektív bizonyítékot, az események során készült videófelvételt.

[13] A másodfokú bíróság a védelem állításait nem vizsgálta érdemben, ezzel szemben különös figyelmet szentelt a sértett állításainak alátámasztására. A másodfokú bíróság egy olyan személy, a sértett állításait helyezte előtérbe, akinek jó szándéka és szavahihetősége az eljárás során megdőlt. A sértett nélkülözhetetlen szerepet vállalt Terhelt1 I. r. vádlott

kisgyermekének jogellenes elvitelében, elrejtésének kitervelésében és annak megvalósításában, így jó oka volt a terheltekkel szembeni koholt eljárás kezdeményezésére.

[14] A másodfokú bíróság nem vette figyelembe a terhelteket mentő körülményeket, így azt, hogy a bizonyítékként csatolt videófelvétel cáfolja a tanúként meghallgatott rendőrök állításait. A másodfokú ítélet „elkendőzte” továbbá azt a rendőri mulasztást is, hogy a kiérkező rendőrök Terhelt2 II. r. vádlott bejelentésével nem foglalkoztak, amit a sértett ellen a gépkocsival való elütése miatt tett, emiatt egyáltalán nem intézkedtek.

[15] A védő részletesen elemezte a másodfokú ítélet ténymegállapításait. E körben sérelmezte a másodfokú ítélet [35]-[37] bekezdéseiben írtakat, mivel a videófelvételen látható, hogy Terhelt2 már a rendőrök helyszínre érkezésekor jelezte, hogy őt elütötték, de ezt később a rendőrök letagadták. Az intézkedés hiánya vagy a kiérkező rendőröknek, vagy az őt küldő személyeknek a mulasztása miatt lehetett, de nem róható fel a terhelteknek. A másodfokú bíróság kisebb jelentőséget tulajdonított Terhelt2 bejelentésének, holott a sértett azért tett gyorsan feljelentést, mert a II. r. vádlott az elütése után határozottan közölte, hogy rendőrt fog hívni. A sértett pedig addig egyetlen szóval sem közölte, hogy távozni akar a helyszínről, amíg a II. r. vádlottat el nem ütötte. Ehelyett a sértett azért állt a kapuhoz a gépkocsijával, hogy a reflektorokkal elvakítsa a terhelteket, és róluk fényképfelvételeket készíthessen. A sértett szavahihetősége megdőlt azért is, mert nem tudott elfogadható magyarázatot adni az állítólagos sürgős találkozójaival kapcsolatban sem. A védő hivatkozott arra is, hogy a II. r. vádlott azért tett a sértett hívását követő kilenc perccel később bejelentést az elütése miatt, mert eredetileg a sértett által hívott rendőröknek akarta elmondani a vele történeteket, de a helyszínen jelenlévő tanú3 tanú tanácsára mégis bejelentést tett, de a rendőri ügyeletet csak a második hívásra tudta elérni.

[16] A védő kifogásolta az ítélet [39] bekezdésében foglaltakat, mert állítása szerint, ha a sértett valóban távozni akart volna a helyszínről, akkor nem abba az irányba indult volna, amerre Terhelt2 állt, amit az elmaradt helyszíni szemle egyértelműen tisztázhatott volna. Ha a sértett az ellenkező irányba indult volna, ott lett volna helye kihajtani, autója elfért volna a II. r. vádlott gépkocsija mellett. Ezért a sértett magatartásának nem lehetett más szándéka, minthogy Terhelt2t elüsse. A sértett az elsőfokú bírósági tárgyaláson be is ismerte, hogy a II. r. vádlott a gépkocsija motorháztetejére került, és magatartásával a terhelteket akarta elriasztani.

[17] A védő az ítélet [41] bekezdésében írt állítást azért vitatta, mert álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem tette a tárgyalás anyagává a videófelvételt, mert azt nem tekintette meg. Az elsőfokú bíróság arról sem adott számot, hogy a védői indítvány ellenére miért mellőzte ezt a bizonyítási eszközt. Így az első- és másodfokú eljárásban a legobjektívebb bizonyítási eszközök – a videófelvétel és a helyszíni bizonyítás – alkalmazását és értékelését a bíróságok elmulasztották.

[18] A védői fellebbezés szerint a [42] ítéleti bekezdés az események sorrendjét helytelenül interpretálja, az nem felel meg a való tényeknek és iratellenes is. A terheltek és a vele lévő tanú egybehangozón állították, hogy a sértettet többször hívták telefonon, csengettek, amire a

sértett egy bottal jött ki és fenyegetőzött. Ekkor a sértett még nem állította, hogy el akar menni, de követelte, hogy a terheltek távozzanak a helyszínről. Bár erről még nem készült videófelvétel, de a vallomások alapján megállapítható, hogy a sértett kezdettől fogva elutasító, arrogáns és agresszív volt. Megállapítható továbbá, hogy a sértett nem az elhajtás szándékával ült az autójába, hanem azért, hogy a terheltek közé hajtson, amit a bírósági tárgyaláson végül elismert.

[19] Az ítélet [43] bekezdésében írtakkal ellentétben a védő szerint nem volt bizonyíték arra, hogy a terhelteknek az volt a szándéka, hogy kikényszerítik az irat átvételét. A terheltek egész eljárása valójában az I. r. vádlott gyermekének elvitelével kapcsolatos jogi helyzet eszkalációjának megelőzését szolgálta, ezért akarták a terheltek a sértettnek elmagyarázni a kialakult jogi helyzetet.

[20] A másodfokú ítélet [44] bekezdésével kapcsolatban a védő hangsúlyozta, hogy a bíróság állításával ellentétben nagy jelentősége volt annak, hogy a sértett kivel akart találkozni, mert ez alapján a sértett szavahihetősége megdőlt. A sértett a nyomozás során sem tudta megadni e személy pontos kilétét, erre vonatkozóan többször változtatta vallomását, és nem működött együtt a hatósággal.

[21] A védő szerint az ítélet [45] pontja azért iratellenes, mert az eseményeket nem a valóságban történtek szerint rögzítette a sértett és a két rendőrtanú vallomása alapján, amit azonban videófelvétel cáfol.

[22] A védő kifogásolta az ítélet [46] bekezdése kapcsán, hogy az egész eljárás során elmaradt a bizonyítékok objektív elemzése. Mindkét fokon eljáró bíróság a videófelvétel leiratának vádlottakat terhelő részeit emelte ki, míg a terheltek állításait alátámasztó részeket meg sem említették. Bár a videófelvétel nem a vádlottak helyszínre érkezésének kezdetétől készült, a vádlottak és a velük lévő tanú egybehangzóan nyilatkoztak erről. Szélesebb perspektívából nézve Terhelt1 I. r. vádlott és kiskorú volt a kiskorú veszélyeztetése bűncselekmény elszennvedői, míg Terhelt2 II. r. vádlott szakemberként segítette őket. Így valójában a személyi szabadság megsértése miatt tett sértetti bejelentés a sértett fia által elkövetett törvénysértő cselekményről kívánta a hatóság figyelmét elterelni. Vitatta a védő, hogy a sértett azon magatartása, hogy a gépkocsijába beült és a motort beindította, a távozási szándékára utalt volna. Ilyet a sértett nem állított, ehelyett a tárgyaláson elismerte, hogy valójában ezzel a terhelteket akarta elriasztani. A videófelvételen is látható, hogy a sértett a gépkocsi motorját le sem állította, így annak újraindítása sem volt lehetséges. A vádlottak a sértett autóba ülését úgy is értelmezheték, hogy a sértett vissza fog tolatni a házig. Hangsúlyozta továbbá a védő, hogy a videófelvétel azt is bizonyítja, hogy a terheltek mindvégig ugyanott álltak, nem helyezkedtek úgy, hogy a sértett útját elállják, egyszerűen a sértett közéjük hajtott. A sértett kizárólag Terhelt2 elütése után közölte, hogy el akar menni, amikor rájött magatartása büntetendő voltára.

[23] Az ítélet [47] pontját azért tartotta iratellenesnek a védő, mert a valóságtól eltérően azt tartalmazta, hogy a végzés kézbesítése miatt kértek a vádlottak rendőri segítséget, holott erre Terhelt² elütése miatt került sor. Az, hogy a II. r. vádlott nem közölte a bejelentésekor a segélyhívó központtal, hogy a kapuban állva megakadályozza a sértett távozását a rendőri intézkedésig, nem bírt relevanciával, mert addigra a sértett már bezárta a kaput, és a kapu mögött ült az autójában.

[24] Az ítélet [48] bekezdésében a rendőrtanúk vallomásával kapcsolatban a védő kiemelte, hogy a terheltek nem a rendőri jelenlétet akarták kihasználni, hogy a gyermek ügyében keletkezett iratot kézbesítsék, hanem – jogi és erkölcsi igazuk tudatában - úgy gondolták, hogy a kézbesítés hiányának jegyzőkönyvi rögzítése hasznos lehet a gyermekelhelyezés miatti bírósági eljárásban.

[25] A védő a [49] bekezdés kapcsán ismét arra hivatkozott, hogy a másodfokú bíróság nem foglalkozott a videófelvétellel, amiből egyértelműen megállapítható volt, hogy a vádlottak azért akarták a sértettet visszatartani, mert a sértett Terhelt²t elütötte. A vádlottak joggal tartottak attól, hogy a későbbi kihallgatás során a sértett még jobban kidolgozott történetet adott volna elő a hatóságok megtévesztésére.

[26] Az [50] bekezdés vonatkozásában a védő kifogásolta a bizonyítási indítványok elutasításának okát. Ennek kapcsán hiányolta, hogy a másodfokú bíróság – az elsőfokú bírósághoz hasonlóan – nem indokolta meg, milyen okból mellőzte a videófelvetelek bizonyítékként történő felhasználását a saját határozata meghozatala során. Vitatta továbbá a másodfokú ítélet azon ténymegállapítását, hogy a helyszíni bizonyítás mellőzése szükségtelen volt. A helyszínen a bíróságok számára is érthetővé vált volna Terhelt¹ gyanúsítottként tett nyilatkozata, amely szerint a sértett és a vádlottak gépkocsija elfért volna egymás mellett a kapu előtti felhajtón, csak a zsákutca, ahonnan a kapubejáró nyílt, volt olyan szűk, ahol két autó nem fért volna el. A helyszíni bejárást végző rendőrök feljegyzéseiből szintén ezt lehetett megállapítani, amit az ügyben eljáró bíróságok nem vettek figyelembe. Így az elmulasztott bizonyítás miatt a másodfokú bíróság megalapozatlan és téves következtetéseket vont le.

[27] A védő részletesen elemezte a másodfokú bírósági tárgyaláson elhangzott ügyészi perbeszéd állításait, és ezzel kapcsolatban számos észrevételt tett. Így állította, hogy a vádbeli napon a terheltek részéről „nem kézbesítési kísérlet történt, hanem értesítési kísérlet, és hivatalos dokumentum átadásának kísérlete”.

[28] Az ügyészi állítással szemben a védő álláspontja szerint a sértettnek is volt köze az I. r. vádlott gyermekének jogellenes elviteléhez, ami a sértett által kezdeményezett eljárás indítéka lehetett. Így a terheltek cselekménye nem volt előzmény nélküli, arra is tekintettel, hogy a sértett és felesége kifejezetten Terhelt¹ részére hagytak üzenetet a bejárat kapujukon.

[29] Az ügyész nyilatkozatával ellentétben a védő vitatta a terheltek személyi szabadságot korlátozó magatartását, mivel gépkocsijukkal nem zárták el a kihajtás lehetőségét. A sértett a gépkocsiját legjobb esetben is a terheltek elrettentésére használta, ezért a II. r. vádlott elütése nem csupán egy közlekedési konfliktus volt, ahogy azt az ügyész nevezte.

[30] Az ügyészi perbeszéd szerint a magánnyomozónak kézbesítési feladatköre nincs, de a valóságban semmilyen jogszabály sem tiltja, hogy a magánnyomozó iratot adjon át és azt dokumentálja, ami később bizonyítékkul szolgálhat. Így a II. r. vádlott magatartása, aki a bírósági végzés átadásában működött közre, nem jogellenes, az a magánnyomozói munkájába beletartozott. A terheltek igyekeztek meggyőzni a sértettet a kialakult helyzet eskalációjának megelőzése végett, a sértett azonban kezdettől fogva ellenségesen viselkedett.

[31] Az ügyészi állítással ellentétben Terhelt2 II. r. vádlott is azonnal tett bejelentést a közlekedési esemény miatt, de a kitérkező rendőrok – saját vagy más mulasztása miatt – erről nem szereztek tudomást és nem intézkedtek. Később a II. r. vádlott akkor tett feljelentést, amikor a kisgyermek több hónapos keresése közben erre időt tudott szakítani.

[32] Az ügyész állításával szemben a terheltek nem tulajdon elleni szabálysértés elkövetése, hanem bűncselekmény gyanúja, a sértett által elkövetett életveszélyt okozó testi sértés miatt tartották vissza a sértettet. A II. r. vádlott, mint magánnyomozó a rá vonatkozó jogszabály szerint jogosult volt a cselekmény folytatását megakadályozni és az elkövetőt visszatartani.

[33] A védő szerint a vádlottak a Btk. 22. § (1) bekezdése szerinti jogos védelmi helyzetben cselekedtek, mert az autóval nekik rontó sértett szándékát nem vizsgálhatták, hanem okkal feltételezték, hogy őket támadás érte. A sértett által kezdeményezett támadás pedig nem volt jogos, mert a sértett nem volt veszélyben. Az esemény éjszaka, sötétben a személyek ellen intézett támadás volt, amit a sértett felfegyverkezve – az autót felhasználva – követte el. Terhelt2 ezt követő magatartása nem volt eltúlzott és aránytalan, hiszen azért lépett be az udvarra, hogy a sértettel beszéljen. A Btk. 22. § (4) bekezdése értelmében a vádlottaknak kitérési kötelezettsége sem volt, így erőfölényüket kihasználva súlyosabb következménye is lehetett volna a sértetti magatartásnak, ha a II. r. vádlott nem őriz meg hidegvérét. A Be. 376.§ (1) és (2) bekezdése alapján pedig a II. r. vádlott hivatali kötelezettségét szegte volna meg, ha a feljelentés megtételét elmulasztja.

[34] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.335/2023/3. számú átiratában a fellebbezéseket alaptalannak minősítette.

[35] Álláspontja szerint az ellentétes tartalmú döntésekre tekintettel a Be. 615.§ (1) bekezdése alapján megnyílt a harmadfokú eljárás lehetősége, a védelmi fellebbezések a Be. 615.§ (2) bekezdés a) pontja és a (3) bekezdés a) és b) pontjai alapján joghatályosak. A fellebbezések tartalmára tekintettel a harmadfokú bírálat a Be. 618. § (1) bekezdése szerint teljeskörű.

[36] A vádhatóság érvelése szerint az ügyben eljáró első- és másodfokú bíróságok eljárási szabálysértést nem valósítottak meg.

[37] Az eljárás megszüntetését célzó, eljárási szabálysértésre hivatkozó védői érvelésre az első- és másodfokú bíróság helyesen reagált, mikor megállapította, hogy a lefolytatott nyomozás törvényes volt, a határidő megsértésére való védelmi hivatkozás nem volt alapos, így a bírósági eljárás az ügyészi vádemelésen alapult. Indokoltan egészítette ki a másodfokú

bíróság a határozat indokolását a büntetővégzés adataival a Be. 746. § (5) bekezdése szerinti súlyosítási tilalom vizsgálhatósága érdekében. A törvényszék határozatában szintén indokoltan és irathűen egészítette ki a bizonyítékok körét – a kerületi bíróság által értékelésébe vont, ám tartalmilag csak utalásszerűen ismertetett – okirati bizonyítékok lényegének ismertetésével. Helyesen döntött a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által el nem bírált bizonyítási indítványok tárgyában, az elsőfokon elkövetett mulasztást a másodfokú bíróság pótolta, helytálló érveléssel támasztva alá a helyszíni bizonyítás szükségtelen voltát.

[38] A Fővárosi Törvényszék a fellebbezési eljárásban a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján az elsőfokú ítéletet teljeskörűen bírálta felül, amelynek során helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a kerületi bíróság a bizonyítékok mérlegelésével hibamentes tényállást állapított meg, ami nem szenvedett a Be. 592. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott megalapozatlanságban. Így a másodfokú bíróság határozatát a Be. 591. § (1) bekezdésének megfelelően az elsőfokú ítéletben rögzített tényállásra alapította.

[39] A Be. 619. § (1) bekezdésére tekintettel, mivel az első- és másodfokú ítélet tényállása részben sem megalapozatlan, így az irányadó a harmadfokú eljárásban is.

[40] A főügyészség megítélése szerint a másodfokú bíróság a felülmérlegelés tilalmát sem sértette meg, nem értékelte az elsőfokú bíróságtól eltérően a bizonyítékokat. Indokolási kötelezettségének kellő alaposággal, meggyőzően, az iratok tartalmának megfelelően eleget tett, indokolása nem ellentétes a logika szabályaival.

[41] Helytállóan állapította meg a törvényszék az elsőfokú ítélettel egyezően, hogy a vádlottak sértettnél való megjelenésének célja a végzés kézbesítése volt, ami elől a sértett kategorikusan elzárkózott, amit egyértelműen a terheltek tudtára adott. A sértett vallomásából és a felek között elhangzott párbeszédből egyértelműen arra a vádlotti szándékra lehetett következtetni, hogy bár a sértett már a vita legelején a terheltek tudomására hozta, hogy fia nem tartózkodik az ingatlanban, ő pedig nem vesz át semmilyen iratot, a vádlottak ennek ellenére nem hagytak fel a kézbesítésre irányuló szándékukkal. Annak, hogy a vádlottak eredetileg nem akartak kényszerítő vagy korlátozó magatartást megvalósítani, azaz, hogy eleve nem ezzel a szándékkal érkeztek a helyszínre, a megvalósított cselekmény tükrében nem volt jelentősége. Ahogy az sem bírt relevanciával, hogy a sértett kivel és milyen okból akart találkozni, mivel az kétségtelenül megállapítható volt, hogy a helyszínről gépkocsival akart távozni.

[42] A törvényszék helyesen foglalt állást a vitatott események sorrendiségével kapcsolatban az elsőfokú bíróság által megállapítottakkal egyezően, e körben irathűen hivatkozott az ezt alátámasztó bizonyítékokra anélkül, hogy azok bármelyikét az elsőfokú bíróságtól eltérően értékelte volna. Kiemelendő a másodfokú bíróság érveléséből, hogy miért nem volt jelentősége annak, hogy a sértett távozási szándékát verbálisan konkrétan mikor juttatta kifejezésre – az ún. „elütés” előtt vagy után -, mivel magatartása a vádlottak számára

is egyértelmű jelzés volt, hogy el akarja hagyni a helyszínt. A védelmi fellebbezés arra vonatkozó felvetése, miszerint a sértett a motort nem akkor indította be, hanem az folyamatosan járt, a bíróság okfejtésének helyességét nem érintette.

[43] A fellebbviteli ügyészség szerint a másodfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a bizonyítékok alapján egyértelműen körvonalazódott, hogy a rendőrök helyszínen való megjelenésekor a vádlottaknak nem az volt a szándékuk és első cselekedetük, hogy jelezzék a rendőrök felé a bűncselekménnyel megalapozottan gyanúsítható személynek az ingatlanban való visszatartását és hatóságnak átadását, hanem a végzés kézbesítésének szükségessége volt a közlendőjük középpontjában. A rendőrség kiérkezését követően a vádlottak már semmilyen módon nem akadályozták meg a sértett helyszínről történő eltávozását, ellenkezőleg, olyannyira támogatták azt, hogy közölték, hogy most már elállnak a kapuból.

[44] A vádhatóság álláspontja szerint azonban a másodfokú ítélet indokolásának az a megállapítása, miszerint az elütés tényéről először akkor esett szó a vádlottak és a járőrök között, amikor a sértett már nem volt a helyszínen, nem volt helytálló. E körben a védelmi fellebbezés túlnyomórészt pontosan rögzíti, hogy a vádlottak már a sértett távozását megelőzően is próbálták közölni a rendőrökkel az elütés tényét.

[45] Ez azonban a nem tette megkérdőjelezhetővé a másodfokú bíróság okfejtését, hogy nem a tetten ért sértett rendőröknek történő átadása volt a vádlottak legfontosabb célja. A videófelvétel hanganyagából készült feljegyzés szerint – amit a védelem sem vitatott – először ugyanis csak a végzésről, annak kézbesítése szükségességéről és a gyermekről esett szó. Bár a sértett a rendőrök előtt többször kijelentette, hogy a távozási szándéka ellenére sem hagyják őt másfél órája elmenni, a vádlottak részéről ezt cáfoló olyan kijelentés nem hangzott el, ami arra utalt volna, hogy a sértettet az általa elkövetett bűncselekmény miatt tartják vissza. A rendőri intézkedés felénél, röviddel a sértett távozását megelőzően, volt egy egyszeri hivatkozás arra, hogy a sértett el akarta ütni a II. r. vádlottat, emiatt hívták ki a járőröket. Az erre adott rendőri reakció azonban azt látszott alátámasztani, hogy a járőr nem is értette az elütésre való utalást. A II. r. vádlott következő kijelentése pedig szintén elbagatellizálta az elütési kísérletre és a visszatartásra való hivatkozást, amiből azt tűnt ki, hogy a vádlottak már nem tartották fontosnak a sértett további jelenlétét, illetve a vele szembeni rendőri intézkedést.

[46] A fellebbviteli ügyészség megítélése szerint a törvényszék okszerű következtetést vont a vádlottak bűnösségére és a cselekményük jogi minősítése is törvényes volt. A vádlottak felmentésére csak eltérő tényállás megállapítása mellett lett volna lehetőség, ami azonban – tekintettel a másodfokú ítélet mindenben megalapozott tényállására – a Be. 619. § (1) bekezdésére figyelemmel kizárt.

[47] A vádhatóság kifejtette, hogy helyesen utalt a másodfokú bíróság arra, hogy a Btk. 194. § (1) bekezdésében meghatározott személyi szabadság megsértésének büntette nyitott

törvényi tényállás, amely konkrét elkövetési magatartást nem határoz meg, hanem az eredményre helyezi a hangsúlyt. Így a tényállás minden olyan magatartást átfog, amelynek eredménye a sértett mozgásában, helyváltoztatásában vagy a tartózkodási helye megválasztásában való korlátozása vagy akadályozása.

[48] Az irányadó bírói gyakorlatnak megfelelően helytállóan foglalt állást a másodfokú bíróság abban a kérdésben is, hogy másik útvonalon, ám kizárólag gyalogosan történő távozás lehetősége miért nem befolyásolta a vádlottak cselekményének tényállásszerűségét. A vádlottak cselekménye a sértettet megakadályozta abban, hogy az általa választott módon és úton elhagyja az ingatlanát, a gépkocsival való közlekedésnek az adott körülmények között a másik kapun keresztül történő eltávozás nem volt valós alternatívája, az a sértettől nem volt észszerűen elvárható.

[49] A fellebbviteli ügyészség szerint a másodfokú bíróság meggyőző, színvonalas érveléssel támasztotta alá, hogy a vádlottak cselekménye miatt nem nélkülözte a társadalomra veszélyességet.

[50] A törvényszék helyesen foglalt állást abban a kérdésben is, hogy a vádlottak javára büntethetőséget kizáró vagy korlátozó ok nem volt feltárható. Sem az általuk hivatkozott végszükség nem volt megállapítható, sem jogszabály engedélye nem állt fenn, és a tévedésre való hivatkozásuk sem foghatott helyt, így a bűnösség megállapítása indokolt volt. A védői fellebbezésben előadott jogos védelemre való hivatkozás is megalapozatlan volt, így arra alapítva sem volt helye a vádlottak felmentésének.

[51] A fellebbviteli ügyészség meggyőződése szerint a másodfokú bíróság a büntetéskiszabási körülményeket is hiánytalanul feltárta, és azokat súlyuknak megfelelően értékelte, amikor a bűnösségi körülményekre, a büntetési célokra és a büntetéskiszabási elvekre figyelemmel a terheltekkel szemben intézkedést alkalmazott.

[52] Az intézkedés nemének meghatározásakor is helyesen járt el a másodfokú bíróság, amikor az I. r. vádlott javára értékelt méltányolható indokot figyelembe véve esetében elegendőnek ítélte a Btk. 63. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott megrovás alkalmazását. A II. r. vádlott esetében kezdeményező szerepére tekintettel a Btk. 63. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott próbára bocsátás alkalmazása indokolt volt, az intézkedés tartamának mérséklésére – mivel azt a törvényi minimumban állapította meg a másodfokú bíróság – nincs törvényi lehetőség.

[53] A védő által hivatkozott videófelvétel megtekintésének, illetve a hanganyag meghallgatásának szükségessége körében a fellebbviteli ügyészség kiemelte, hogy már az elsőfokú bíróság is igazolhatóan a bizonyítás anyagává tette a felvételtől készült feljegyzéseket, és azokat a bizonyítékok értékelési körébe vonta. Ugyanígy járt el a

másodfokú bíróság is, aki az elsőfokú bíróságnál részletesebben foglalkozott e bizonyítékkal. Önmagában az a körülmény, hogy a bizonyítékot nem a védelem álláspontjának megfelelően értékelte a bíróság, illetve abból nem a vádlottaknak kedvező következtetéseket vont le, egyrészt nem jelentette a bizonyíték értékelésének elmaradását, másrészt nem tette tévessé az abból levont következtetéseket sem.

[54] Az eljárási szabályokkal, a tárgyi bizonyítási eszközökre irányadó rendelkezésekkel összhangban áll, így nem minősül eljárási szabálysértésnek, hogy a bíróság a kamerafelvételt a tárgyaláson nem tekinti meg, csupán annak az elemzéséről a nyomozás során készített jelentést, feljegyzést ismerteti, e körben a bíróság dönt.

[55] Mindezekre tekintettel a vádhatóság indítványozta, hogy a harmadfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla a törvényszék, mint másodfokú bíróság ítéletét az indokolás pontosítását követően a Be. 623. § alapján hagyja helyben.

[56] A védelmi fellebbezések nem alaposak.

[57] A Kúria Bhar.III.111/2019/8. számú végzésének, majd legutóbb a BH.2021.68. számú eseti döntésének iránymutatására figyelemmel az ítéltábla elsőként azt vizsgálta meg, hogy a bejelentett fellebbezések alapján van-e helye a harmadfokú eljárásnak, ugyanis a Be. 615. § (1) bekezdése értelmében a másodfokú bíróság ítélete elleni fellebbezésre kizárólag a másodfokú bíróságnak az elsőfokú bíróságéval ellentétes döntése esetén van lehetőség.

[58] A Be. 615. § (2) bekezdés a) pontja értelmében ellentétes a döntés, ha a másodfokú bíróság az elsőfokon felmentett vádlott bűnösségét állapította meg. Jelen esetben a törvényszék – a kerületi bíróság felmentő ítéletével szemben – mindkét vádlott bűnösségét megállapította a társtettesként elkövetett személyi szabadság megsértése bűntettében, amely tény a másodfokú ítélet elleni fellebbezés lehetőségét kétségtől megnyitotta.

[59] A Be. 615. § (3)-(5) bekezdése meghatározza a másodfellebbezéssel támadható másodfokú ítéleti rendelkezések körét, így joghatályos csak az a fellebbezés lehet, amely valóban megnyílt fellebbezési jog esetén, a másodfokú ítélet másodfellebbezéssel támadható részét, illetve rendelkezését kifogásolja.

[60] A Be. 615. § (3) bekezdés a) pontja szerint a fellebbezés sérelmezheti az ellentétes döntést, illetve a hivatkozott törvényhely b) pontja szerint kizárólag a másodfokú bíróság ítéletének azon rendelkezését, vagy részét, amelyet az elsőfokú bíróság ítéletének az ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálata eredményezett.

[61] Amint azt a Kúria a hivatkozott végzésében és a legutóbbi eseti döntésében is leírta, az eltérő rendelkezés, mint törvényes fellebbezési ok rendeltetése nyilvánvalóan az, hogy lehetőség nyíljon az eltérést eldöntő új eljárási fokra. A hatályos Be. ehhez, a korábbi eljárási törvényben is meglévő feltételhez hozzárendelte, hogy nem önmagában az eltérés, ellentét (objektíve), hanem annak fájlalása, sérelmezése (szubjektíve) adja ki együtt a harmadfokú eljárás megnyitását.

[62] A másodfokú ítélet ellen a II. r. vádlott és mindkét vádlott védője a vádlottak javára, elsődlegesen az ellenük személyi szabadság megsértése büntette miatt emelt vád alóli felmentésük, másodlagosan enyhítés végett jelentett be fellebbezést.

[63] Mindez azt jelenti, hogy a Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság a Be. 618. § (1) bekezdés a) pontjának aa) alpontja és a) pontjának ab) alpontja, valamint b) pontja értelmében a másodfokú bíróság ítéletének a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntését, a másodfokú ítéletnek azon rendelkezését, illetve részét, amelyet az elsőfokú bíróság ítéletének a sérelmezett ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálata eredményezett, továbbá az elsőfokú és másodfokú bírósági eljárást bírálta felül.

[64] Az ítéltábla megállapította, hogy az eljáró bíróságok az eljárási szabályokat maradéktalanul megtartották, nem vétettek olyan eljárási szabálysértést, ami a Be. 625. § (1) és (2) bekezdése alapján az első-, illetve másodfokú ítélet hatályon kívül helyezését eredményezné.

[65] Nem sértett jogszabályt az elsőfokú bíróság, amikor a védőnek az eljárás megszüntetésére vonatkozó indítványára csak szóban fejtette ki álláspontját, de arról alakszerű határozatot nem hozott. Az eljárás megszüntetése iránti indítványról ugyanis nem kell alakszerű határozatot hozni és így megindokolni sem. (BH.2020.322.III.) Amennyiben erről a bíróság alakszerű határozatban dönt, az pervezető végzés, amely ellen nincs helye fellebbezésnek, kizárólag az ügydöntő határozat elleni fellebbezésben támadható. (ÍH.2022.77.) A másodfokú bíróság ítéletének [30] bekezdésében pedig a védői fellebbezésben foglaltakra meggyőzően reflektált.

[66] A felülbírálat ezt követő szempontja, hogy a másodfokú ítélet tényállásának a másodfellebbezéssel érintett része megalapozott-e, ugyanis a Be. 619. § (1) bekezdése szerint a harmadfokú bíróság a határozatát arra a tényállásra alapítja, amely alapján a másodfokú bíróság az ítéletét meghozta, kivéve, ha a másodfokú bíróság ítélete a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntés tekintetében megalapozatlan.

[67] A megalapozottság ismérve, hogy a tényállás az elbírálas szempontjából lényeges tény vonatkozásában valóságghú legyen, valamennyi lényeges tényre kiterjedő bizonyításfelvétel eredményeként minden olyan lényeges tényt tartalmazzon, aminek következménye a bíróság rendelkezése, ennélfogva felderített, iratszerű, hiánytalan és okszerű.

[68] A tényállás hiányossága esetén a másodfokú eljárásban bizonyítás felvételének van helye, az iratellenesség pedig – értelemszerűen, mibenlétéből fakadóan – az iratok tartalma alapján orvosolható. A részleges megalapozatlanság kiküszöbölésének nincs mennyiségi korlátja, bármilyen nagy terjedelmű is a megalapozatlanság, az iratok tartalma alapján, helyes ténybeli következtetés útján vagy bizonyítás felvételével kiküszöbölhető (EBH.2018.B.8.).

[69] Ennek alapján okszerű és indokolt volt, hogy a másodfokú bíróság ítéletében feltüntette a tárgyalás előkészítő szakában hozott büntetővégzés adatait. Irathűen rögzítette a törvényszék azon okirat bizonyítékok tartalmát is, amelyet az elsőfokú bíróság ismertetéssel a bizonyítás anyagává tett, de azok részletes ismertetését elmulasztotta. (másodfokú ítélet [35]-[39] bekezdés). Logikus indokát adta továbbá az elsőfokú bíróság által el nem bírált bizonyítási indítványok elutasítása okának. (másodfokú ítélet [50] bekezdés).

[70] A másodfokú bíróság a Be. 593. § (2) bekezdésében szabályozott bizonyítékok felülmérlegelésének törvényi tilalmát nem sértette meg, nem értékelte az elsőfokú bíróságtól eltérően a bizonyítékokat, azokat csupán részletesebben ismertette. A törvényszék úgy ítélte meg, hogy a kerületi bíróság indokolási kötelezettségének elégséges módon tett eleget, amikor számot adott arról, mely bizonyítékokat értékelte a tényállás megállapítása során. A másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet ténymegállapításainak helyességét színvonalasan, a törvényi előírások betartásával és kellő alapossággal kiegészítette és alátámasztotta, kifejtett indokolása a logika szabályainak is megfelelt.

[71] E körben kiemelendő, hogy helytállóan állapította meg mindkét fokú bíróság a vádlottak jövetelének célját – a sértett fiának szóló bírósági végzés kézbesítését -, valamint az események sorrendjét, melynek keretében a sértett többször kifejezésre juttatta távozási szándékát, ami azonban a vádlottak magatartása folytán meghíúsult. Irathűen hivatkozott a másodfokú bíróság az ezt alátámasztó párbeszédre, melynek leiratát a vádlottak sem vitatták (nyomozati iratok 64-65. oldal). Ebből okszerűen következtetett a másodfokú bíróság, hogy nem volt jelentősége annak, hogy a vádlottak szándéka eredetileg nem volt korlátozó vagy kényszerítő szándékú. Mint ahogy az sem bírt jelentőséggel, hogy a sértett verbálisan mikor közölte az eltávozási szándékát az ún. „elütéshez” képest, mivel erre többször egyéb módon, a gépkocsiba beüléssel, a motor beindításával, dudálással utalt. E körben az iratok azt támasztották alá, hogy a sértett többször határozottan – felszólító módban fogalmazva – hívta fel a vádlottakat a távozásra, hivatkozva arra, hogy maga is el akar menni. A sértett ezen kijelentései egyértelműen cáfolták azt a védői hivatkozást, hogy a gépkocsiba beülés a sértett ingatlanba visszatolásának szándékára utalt volna.

[72] Osztotta az ítéltábla a törvényszék ítéletének azon okfejtését is, hogy a rendőrök kiérkezése után a vádlottak először nem a II. r. vádlott sérelmére elkövetett cselekményről számoltak be a járőröknek, hanem a végzés kézbesítésének szükségességéről beszéltek. A rendőri intézkedés körében a végzés kézbesítéséhez kértek segítséget azzal, hogy megemlítik a gépkocsival való elütést is (nyomozati iratok 66. oldal).

[73] Ellentétes azonban az iratok tartalmával a másodfokú ítélet [49] bekezdésének azon megállapítása, hogy az elütés tényéről csak akkor esett szó a vádlottak és a járőrök között, amikor a sértett már nem volt a helyszínen. Az I. r. vádlott egyik kísérője ugyanis közölte a rendőrökkel, hogy „egyébként mi csak azért hívtuk ki önöket, mert felvétel van róla, hogy el akart ütni”. A rendőr azonban erre úgy reagált, hogy ebbe most ne menjenek bele, mire a vádlottakkal jelen lévő személy közölte, hogy kiáll a kocsival, hogy a sértett „hagy menjen” (nyomozati iratok 74. oldal). E beszélgetésből viszont nem következett az a védői érvelés, hogy a vádlottak magatartása a bűncselekménnyel gyanúsítható személy visszatartására és rendőröknek való átadására irányult, hiszen a sértett helyszínről való távozását végül maguk tették lehetővé.

[74] A védői fellebbezésben hosszan taglalt érvek, amelyek a másodfokú bíróság ítéletét sérelmezik, gyakorlatilag a másodfokú bíróság bizonyítékértékelő tevékenységét támadják, amelyek azonban nem foghatnak helyt. A védői érveléssel ellentétben mind az első-, mind a másodfokú bíróság a bizonyítás anyagává tette a vádlottak által az eseményekről készített videófelvételt a Be. 532. § (1) bekezdése alapján, és a Be. 167. § (1) bekezdése szerinti bizonyítékértékelő tevékenységük során számot adtak ennek bizonyító erejéről is. A felvétel lejátszása a törvény értelmében nem kötelező – azt a bíróság bemutathatja –, elegendő tartalmának ismertetése, amely már az elsőfokú bíróság eljárása során megtörtént. (8.B.279/2022/9. számú, 2022. május 27-i tárgyalási – tévesen előkészítő ülésként feltüntetett – jegyzőkönyv 4. oldal).

[75] A másodfokú eljárásban a Be. 594. § (1) bekezdésében írt keretek között lett volna helye bizonyításnak. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma, ténybeli következtetés vagy az ügyészség által indítványozott bizonyítás alapján az elsőfokú bíróság által megállapított tényállástól eltérő tényállás megállapításával az elsőfokú bíróság által felmentett vádlott bűnösségét megállapíthatja, de a tényállás megváltoztatását nem alapíthatja olyan bizonyítékokra, amelyeket az elsőfokú bíróság nem tett a tárgyalás anyagává és a másodfokú bíróság sem vett fel rájuk nézve részbizonyítást (BH.2022.94.). A harmadfokú eljárásban azonban bizonyítás felvételének már nincs helye

[Be. 619.§ (2) bekezdés].

[76] Egyetértett az ítéltábla a főügyészség okfejtésével a bizonyítékok értékelése kapcsán. A másodfokú bíróság – az elsőfokú bírósághoz hasonlóan – a kamerafelvételt a bizonyítékok körébe vonta, annak tartalmát értékelte. Mérlegelő tevékenységét nem tett megalapozatlanná az, hogy ez nem a védelem számára kedvezően történt, az abból levont következtetések mindenben helytállónak bizonyultak.

[77] Mindezek alapján az ellentétes döntés vonatkozásában az ítéltábla megállapította, hogy a másodfokú bíróság által változatlanul hagyott és a harmadfokú eljárásban is irányadó tényállás nem szenved megalapozatlansági hibában, az ügy elbírálása szempontjából releváns tényadatokat tartalmazza, iratszerű és a vádlottak személyével, illetve cselekvőségével kapcsolatos megállapítások is helytállóak. A másodfokú bíróság által az ítélezése alapjául elfogadott tényállás tehát megalapozott, ezért az a Be. 619. § (1) bekezdése alapján irányadó volt a harmadfokú eljárásban is.

[78] Az első- és másodfokú bíróság álláspontja között kizárólag abban mutatkozott eltérés, hogy a Fővárosi Törvényszék szerint – a Be. 6. § (1), (2) és (3) bekezdésében szabályozott vádelvet is szem előtt tartva – a megalapozott tényállásból a vádlottak bűnössége megállapítható.

[79] A megalapozott tényállásból a harmadfokú bíróság álláspontja szerint a törvényszék okszerűen vont következtetést a vádlottak bűnösségére a személyi szabadság megsértése vonatkozásában, e cselekmény jogi minősítése is törvényes, megfelel az anyagi jogi szabályoknak. Így a felmentésre irányuló fellebbezések eredményre nem vezethettek.

[80] A törvényszék helyesen mutatott rá arra az ítélezési gyakorlatra, mely szerint a személyi szabadság megsértésének büntette olyan nyitott törvényi tényállás, amelyben az elkövetési magatartás konkrétan nem meghatározott. Ehelyett a magatartás eredménye a hangsúlyos, ami a sértett személyi szabadságától megfosztott – korlátozott vagy akadályozott – állapotát eredményezi.

[81] A bűncselekmény jogi tárgya az egyén személyi szabadsága, mint első generációs alapjog, azaz a mozgás, helyváltoztatás, a tartózkodási hely megválasztásának szabadsága, beleértve a közlekedési eszközökkel, járművekkel való mozgás szabadságát is. A szabad mozgáshoz való jog magában foglalja a járművel való helyváltoztatás jogát, ahogy azt az Alkotmánybíróság a 60/1992. (XI.29.) számú AB határozatában kifejtette. A bírósági esetjogban ezen alapjogi határozatot jóval megelőzően született precedens ezen elkövetési magatartással kapcsolatban (BH. 1984.389.) E szerint megvalósítják a személyi szabadság megsértésének vétségét, akik a gépkocsi elé és mögé állva megakadályozzák a sértettet abban, hogy a helyszínről akaratának megfelelően eltávozzék.

[82] E bűncselekmény megvalósul a személyi szabadság pusztá korlátozásával, így a más útvonal megválasztására kényszerítéssel is. A védelem érvelésével szemben ugyanis senki nem kényszeríthető arra, hogy – akaratával ellentétben – a gépjárművet hátrahagyva gyalogosan távozzon, ilyen magyarázattal nem hárítható át a sértettre a felelősség (Fővárosi Ítéltábla Bhar.231/2016/6.).

[83] Helyesen állapította meg a másodfokú bíróság (ítéletének [55] bekezdésében) a cselekményben rejlő társadalomra veszélyességet, mely a bűncselekménynek a Btk. 4. § (1) bekezdésében írt fogalmi eleme. A bűncselekménnyel védett jogtárgy – az egyén mozgási, helyváltoztatási szabadsága – sérült, így a sértett jogsérelme folytán a vádlottak cselekménye veszélyes a társadalomra, vagyis jogellenes.

[84] Alaptalan volt a védelemnek a tévedésre, a jogos védelmi helyzetre, illetve jogszabály engedélyére való hivatkozása, mert azok törvényi elemei nem valósultak meg. A vádlottak azzal, hogy a sértett gépkocsijának útját az autójukkal elállták, és felszólítás ellenére sem álltak el, a jogtalanság talaján álltak. A bűncselekményt elkövető személy visszatartása és rendőrségnek átadása, mint jogszerű magatartás pedig az előbbiek szerint szintén nem volt megállapítható, így a vádlottak javára büntethetőséget kizáró vagy megszüntető ok nem volt feltárható.

[85] A joghátrány megválasztása körében a másodfokú bíróság hiánytalanul és a büntetéskiszabás során értékelhető tényezőkről szóló 56. BK véleményben írtakat szem előtt tartva vette számba a vádlottak terhére és javára szóló alanyi és tárgyi bűnösségi körülményeket.

[86] Az enyhítő és súlyosító körülményeket megfelelően értékelte, amikor úgy ítélte meg, hogy a vádlottakkal szemben elegendő intézkedés alkalmazása. A belső arányosságra is tekintettel az I. r. vádlott esetében a megrovás, a II. r. vádlott vonatkozásában a törvény minimummal egyező tartamú próbára bocsátás megfelelt a büntetés Btk. 79. §-ban meghatározott generális és speciális preventív céljának. A joghátrány további enyhítésére nincs törvényi ok és lehetőség.

[87] A másodfokú bíróság ítéletének egyéb rendelkezései törvényesek voltak.

[88] Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság ítéletét a Be. 620. § (1) bekezdése alapján tanácsulésen – a Be. 617. §-ára is tekintettel – a Be. 623. § alapján helybenhagyta.

Budapest, 2023. év november hó 23. napján

Dr. Rédei Géza s.k.
s.k.

a tanács elnöke

Dr. Kovács Katalin s.k.

előadó bíró

Dr. Kertész Andrea

bíró

A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 20.Bf.10.290/2022/9. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság 1.Bhar.182/2023/7. számú végzése által 2023. év november hó 23. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2023. év november hó 23. napján

Dr. Rédei Géza s.k.
a tanács elnöke